

کوردستان
له لایهن هیستنی
نخبره یه و ده در ده جی

بئیوی خودای به زردی هاوا

کوردستان

بلا و شهروه ی بیری حزبی دیه و کراتی کوردستان

ابو نه مان
به سهاله ۳۰۰ ریل
شش مانگه ۱۶۰ «
دانه ی ۳ «
دانه ی ۱ «

۱۹۴۶ - مارس ۴

دوشمه و ۱۳ رونه و ۱۳۲۴

سالی یکم

ژماره ی ۲۲

شاره وانی

کاربان بووه و شاره وانی بوی بیگ هساوون .
کاره کان گه بیکشیم بیه بوون که بده و زوری
نار بکیدا باجی به جی نه دهبون باباش بینجسال
ها تو جو دوو مقابل خمرج بیگ دهات .
واپاری ددها نه نام انداره دا بیجگه له کاری
مزوری کاغه بزازی نه بوته داب کاری زل زوری
هسانی حی بهی دیمی جوتکو هه موشی
له زوری حقو حقیقه نه و به کس گله یی نه و هه مو
کس بوته وان هه مان به راداره سز و کی شاره وانی
آشای سید خضر (سیدیرم) به تم آغایه سی ساه
کار به دهستی امینه ی مهلبانه و له ده و زوری چه نه
ساک کار به دهستی ویدا کاری ناخه ز نه فوماوه .
وابتاش خوی و ته وای هاو کاره کانی له زوری
وظیفه ئه بیوه به متعوو به روز بیجگه لهسانی خوو
استراحت بهی ووجان خمر بکی بیگ هسانی
کزو باری خه اسکین و هه مو شایه ی قدر
زاین : له حزبی دیه و کراتی کوردستان
ده خوازین له لاری نه وای نه باره که سه
جاوی زبانی خه اسکینه له زوری زاتر جاوه نووری
خه وون و کار به دستان شاره وانی هیشه و تته

بیکرن نیکر اشه بکی زور هیفی قله وون بیاوی
زور گنه کار به بولکی کم خه لاسی دهات
له گه به رنگه وت بهندی گونا هکار بکیان توتد
کره بابه بوته و بو بولان بیوه شکه بهر بود به نه
وست تابکو جی بیری له بستین .
ده گه لوونی اداریه شاره وانی وانه به و نهنگ
که زوری هه منیز بکی جوا به هزار نه فخر خاوون
اساحه که گنه تبه بیاورا کرتی امینه یسه وانی
میله ترا گیرابون دسان نه بان ده خوری شاره
بدایش به دزی مال بهرین بیکرن چونکو خوروشیان
به جاری قاسد بیوه وایان به تنوانی له سهر دزین
وترک کیشان و آرق خوار دتوه کو بیوه و شه
رافت دین انسانیت له می شه رنه دابه جاری باری
کره به و بو له رستان به دره جیکو که نه مانا به
دیگیش گیر یون و نه چامه وظیفه ده و عسره گلاوه
دلانه کاغه بهر نو کاغه بزازی بو چکوله ترین کاری
به فزانجی جامه مو خه تبه جی نه دهات میلهت
به ته وای به ریشان سه ملی شیوا بوو بیری زر کاری
بو جیکه باگ نه دهبرد و هیندیک سه ملی هاو میدان

شاره وانی اداریه راگری آسوده ی خه لکی و امینه ی نیشاره .
مال و ناموسه خه لکی ده دهست شاره وانی بیه ی شاره وانی بی
نه سیر دراوه که به روز نه دو گو هه زری زمانی خه لکی له
دهست دریزی دهست دریزان و تیه کاران و به نه و له پارزنی
دزان و نا بکاران پارزنی له کایکدا مال و مندالی خه لکی
دهتاری بکی شه رده دهسته ی خوش رو ده جین یسه وانی شاره وانی
ده کوچه و کولان و قوزشاندا له دزان وانه علان هه ستراده گبری
به هو میدی یسه وانی شاره وانی شه ی که خه لک دنون مالی خویان
بی سه به رست بهی دین .
کار به دهست و یسه وانی شاره وانی وه که له دنیای مندنا
دابه ده یی له بکان و دین خاوانی مه مردم هه له بزردری و زور
به گوره نه مانا بیکرن .

روزی ۱۲-۱۰-۱۳۲۴ نه من کونو سه ی تم ویتارم
بو سه ردهان چومه اداریه شاره وانی کوردستان که اداریه بکی تازه
دنا زاوه وستم له چلونه ی تم اداره که نگیبانی مال و ناموسه
هه و کهسه اطلاعاتی و جهنگ بین دهرو زوری هه مو هه ناغه کان
گه رام له کار کاغذان و بیری بیری بیازی خونخو و خونین مز
و خونین رژیم و بیره هه نه و که ده ده ردها گو هه لیک له تریک کیشان
که ده خه زاره دزه و خوردهان کو بیوه و هه چند و متاغ

ہمہ کہ اسماعلانی و چنگ پیم دہرو زوری ہمہ موہ نامہ کان
گبرام ہم کارہا تالان و بیوی جری بیوی خوشنور و خوشنور
و خوشنور دہرم و میر خانہ نو کہدو دہر بردا گوہلیک لہ ترک کیشان
و آدمق خوران و دز و چردان کو بیونہوہ چند و نامخ
یہ اتواع زینت کہہ مزی خوشی خنکسی بودار و دیواری
رہنگاندیو راز بونہوہ و نا اعلان و ریکران بہ نوی کاری
بہ دست تیندا دانتیشون و گھٹیک لہ دہ لالان و خیلکسانی

بومی کہامان زور خدایشون صوربان دایون لہ ہدر
و متاشیکدا کاغذ و پروندہ و پوتہ پتون عہ لہ دراہوہ پول پول
تجار، کسبہ، روحانیان، معزاتی کوردستانیان بو شو
نمایخانہ رادہ کیشا نوشی جریمہ ایدان، سو کا پتیاں دہ کردن
بوجی وایو ؟
چونکو لہ عصرہ نامارہ گندا لہ شارا بگرما و مزیر و
لہ مزیر را کار بہ دستیکی چکولہ ہمہ بو قازانجی خوان
کاربان دہ کرد و ہمہ دومی لہ پاریزدا یون کہ جلون
کسک و چنگ پین و ددروہ کی بو ہد ہستن و ابہ نیویکدی

داتینا کاغذ ہرینو کاغذ بازی بو چکو لہ ترین کاری
بہ قازانجی جامہ و ہر دہی حی اندہ ہات ملات
بہ تاواری ہریشان سہری شیوا بو ری دز کاری
بو چکا ہکا نہ ہبرد و چندیک سہری ناہو میدان
بہردا بوہ و تسلیمی تفاوتہ دہر یون و بریکیش لہ
پیندا ملیوہ و ہوجا و نواری کلاو کہ بہ کی دہرفت
یون کہ لیرا روز گارین .

لہ شامروانی کوردستان چم دیت ؟
دہرو زوری شہرہ و انیم دہ مظاہنی ثقافت رسادہ کی
دا دیت و کار بہ دستہ کانو باس وانہ کان بی ہرق
چہا پتی بہ وختو ہی و مخت خدر کسکی کارن
دیسلیپن بہ تاواری مانا پیر قرارہ لہ و متافہ کان دہ
چند مز داندراہون و ہدرہ کہ کیچک لہ دہوانو
قہامہ کہدو ہر و ہند بان لہ سو لہ ناموای نیوست
دانتیتدا دوو سی کس ہاتہ ادارہ دیار سو

زبانیں ! اس حسی دہو کرانی کوردستان
دہ خوازین لہ لاردنی ناہوای نام ادارہ کہ سور
چاموی زبانی خانہ کسبہ لہومی زبانر چاومواری
بہ فرمون و کار بہ دہستانی شامروانش ایشیکہ و متی
کار و بیاری اداری، انتظامات، بیٹک حیاتی کاری
خانہ کی لہروی راستیو حقانیت، و راکرتی امنیت
حس اخلاق، و پرو و شوینی چاک معاملات
انتظامات دہسلیپن لہومی کہہ بہ زبانر توجہ بہ کن
وزرائن : کہ بشر گیانداری کی معجزہ و دہوتوانی
لہ ہمہ کار بکا اعجاز بونی و لہ ہمہ لکہ گانی
شامروانی کوردستانمان دہوی کہ وقتار
و کرداری شامروانی ناہوندی بکہ نہ
سہرہ شقی بزوشنہ و کار و بیاری
خوبین . سید محمد حمیدی

جیژنی سہر بہ خوبی و ناساندنی پیشوای کوردستان لہ لاین کومہ لہی یہودی مہاباد

(۱ - خطبہی آغای محمدی قادری)

تہی آزادی خوانکانی کومہ لہی یہودی مہاباد ایوہ کہ بہ یونہی
جیژنی سہر بہ خوبی و ناساندنی پیشوای کوردستان ایوہ وانک کردوہ
ہو لادہ گول ودر گرتی اجازتہ لہ حضرتی پیشوای سہرز لہ لاین
ہمہ برا کردوہ کان سوای ہی بانانان پیشکش دہ کم، تہی
آزادی خوانکان مثلہ یکسی آفریاجانی عہ بہ دہ لاین : (زستان کورمان
بابل ہسارن قدرنی بلعز) بزانتن مبلعتی کورد بوخسوی زور
دہرز بہ تہمی بیگاناندا رایوار دووہ پیشوای کوردستان زور
باش دہزانی کہ ہریدی مبلتہ جو کہ کان چند گرانہ - زور
پتل دہزانی کہ بریشی وان بہ چہ دہر مانیک جنگ دہسینہ و تہی

روزی ۶-۱۱-۱۳۲۴ لہ لاین کومہ لہی یہودی مہاباد بنادی سہر
بہ خوبی و ناساندنی پیشوای کوردستان جیژنیکی زور
جوان کیرا چہند منازہ لہ خیابانی قاضی دا بہ اسوای پارچہ
راز بونہوہ و بیسی بانکہ پیشک کہ لہ نامہ گانی کسکتی
مہر کہزی و کار بہ دہستان و نوہزانی حری دہو کران و سہری
تہواری قبایل کارا بو دستہ دستہ و سول بول بانک کراوہ کان
وار دہوہ یون باش چارہ کئی دانتیشن و خوار دہومی شہر بہتو چای
ہا دہستان دستیکی دی دہاتن ہم چورہ ہم جیژنہ (۴۸)
سک دہوامی کرد و ہم دوو و نازمش کہلہ زور و دہسیندین
دہو جیژنہ دا خوشنور اوہ :

زانیانی کورد

عاقبتی (ژ مولانا خاندان کوردی شاردزوری !!

دوی لهوه نهی بولامور ددرو اینه کومه (دهوه- جهن آباد) ودهر باره بولیکې په دې په سهره زه ژور داسو وی له موستانا دابهشی دکا ودوی ساینکې مواندې خدمتی شېخه ددهوسه اړخه اجازې دزایه وپه رې شیرازو یازدهوشهانو هه مه مهان کهر اومه (وله - سته) دهس کورد بهشری ژور غرخت وشېخ محمد لیسې ماموستانی داخل له لم طریقه نه کورده لوه یوه دانه درمدا دپوه لهوشا مدتیکی کم چومو میداوتیچ، انگیکه له تکرې په ددریدا دپوه لهوشا هاتوه سلیدانی دهمسې کورده اړخه د ژور کس داخل له لم طریقه نه کورد له میرشته بوه بهیسی عاجزی وجدانگی ژورانی طریقه شی قادری له بهر نه مه ساتی ۱۲۲۸ داچو بوبهداد داود پشامدرسه یی (الاحصایه) ی بیوتسیر کړو ونایو نا تکرې خالده، ویشا دابشوتوه دهمسې کورده اړخه دلاپهن عموموه، اما دتاکسی ناشی ژکر انوه دمه دا بوری پابان محروم دزایه کوری عید اژل کرم شاهه میداوه کمه چو خاندنې وی رجای گهر اوبی بیوسلانی لی کورد و محروم دزایه خاندنې خاکی بودرست کورد ولوبودا همسې کورده وه ابارشاد زه دهمه ولایه کمه و علم روی تیب کوری ودهوه بهیسی دویزه کی عاوانو افرامور او امانی ودوزمان فکری کوششیتیان کورد نه بهر اومه مولانته میا خوبی هاتوا چوو بوبهداد دهمسې خاندنې اوجی کوربه دطواریتینک شیخ احمدی هولیری خلیفه زردشام ولوی شری اوجرشته وراوشادی کورد ژوری بهیسی له نامه ورجای هاشمی کرا و محمود باشاش خیری بوبهاره وورجای کورده اړخه دهمسې کورده اړخه دلاپهن (۱۲۳۸ - حق) داروری بوشام وگریم دابه ایشاد ولوبه ایشاد (په ایلاندس ای زیارت کورد ونه) (۱۲۴۱) داچو بویوچه وگره اومه بوشام ولوشهوی جهمه ۲۸ شوال ۱۲۴۶ دابه طایفه ونای کورد - غریق رحمت بی طلالو فضالی شاه به نوانی افسانه تقدیرسان کورد وشېخ ولوبای بهادوشین له نیونه ساته دایو - ساژم ولانته له گم کوشنکې له زانیان بوسیران ددین بودی (عبدالان) و بهلیدکوشنکې طولای دوزیا نایب پاسی آوه هوهای عبدالان دکا ونای به (جات عدن) دهوا چوکنه له ناوهره یکیان دملی : (سهه جنت عدن داخترها خاندین) شهه هومل شعی قضیده کومه - گوش یابد کورد ژور سرگشته اندوه کین

هیتیک له هیز گهوتی سور

دوی هر کس له بهر نه میا نهی خاکې دهی کورده له لستو زومونی نهونی بیسدا بسطه یی کور بگری کوری توش له کیشی دایجری

روزی ۱۰۶۶-۱۳۳۶ سالی دایجری بوه که مژگونی سور بیزینکیکی گورده لمان خیزین نهوسو کورده بوزر که له هیزینکنا کیشی هه که کی خزی بسو کورده و هیزینی زینتی میلی کوردستان و لوانی ژورانی کوردستان ولکه کانی خزی دمو کورده چوه هیزینکنا بهی کیشی بسو کورده که لمان شری کیشی بسو کورده که لمانکې چاوه زانکی ژورایان هیزینکنا و متفرقی چیزیکې چاره مزین کته ویش - روزی ۱۱۳۶-۱۳۳۶ بسو که ولوبه زاندا شه نامه ش ساره دای له یور و ژوریه لمان و خنکې ههوه کوی خولایچ بون کیشان چوه کورنی نولوبه امانی هه هه ژانرو هیزینکنا دوشامری لمان پشوه کورنی اجازت بیزینکنا چوه سهره بهر ودهر کس اشامری خوی خویله ده

تال و شیون
 له میزوه حتی کورد ددخورا بهیرو له میزوه کورده بوه بگرده شین ژوروه له مه سدانی شلینی دوزستاندا سهره مغزری کورده هوهوه کورگه کولستان و زهمندی کورده واری بهی دوزن دوه بوی شیل و بویوه هه نامه ی کورد دهجو بوغاسمان لهجهرگی کورده خاتو بچروک و بوسو دهزاری لای دانه پخوانه داسره دهزاری بیوی نهانی خرابه توستو له کوردان کوشیان بی سوچ و توان دهزاری وک (سمایل آغای مسکو) ژورنی کورده خزی دوزیموه دیکوت له سهریسی کوری: ههوه کور کورده کوری کورده له خویانو اده ههوه کوری کورده کورده بیدا له هیزینکنا یو یو بگری کورده بیگس ههوه دوزن دهره به شسور له یوشو دهان برده سیچکه ماژو گه لزان ده گال کونون کته یرو و پشم بوسوه دهان برده دانه ولای اومه، تون، تون، دهان برده ژور و ژوری اومه کور کور دهان برده کته که ی اومه بژوری دهر ایشش به یون ههوه سوله ی جو بیزوه رونه که ی اومه بیزاری تونان ددخورا دهوه دههوه

۱- هه ژانرو ایشاد کوردهوهی هیتیک کورنی

[گولای پشکو تو]

شهی کسلی کوردهوه کان بسرا کاپم نهی جیکر سوز کان روحو کیشم ژوره خیزین با که کانی چایکو ژور بیسه به سرتانی خوسی هوشو بیز شهی کسلیکی له ژورو آژانین دم بیه نه دهوه که له ژور ششان

پسکه بسلیکدن دینساری آلو

ماودی لایحه ۲

تالوشترین

لهوی باش کوردی توسرور و شادیه
 قوما خانه دهری روزت له آسو
 بهادرو روزی تالیو کانی سستی
 زهمنه‌ی عیشه کارونی کاره نه‌وروی
 به‌شومیدی خوداول پاروی . . .
 لهدس بیگنه‌کان دینه دهری شو
 سته‌بان سفره‌کاروگ هولوهر
 سلیمتی و گرماشان و جوسارو
 رولدنز خاقین و قمری شرین
 هالجه و مندلی و گول‌غیرو کور
 اورستان به‌رمه‌مرده شتو هوشار
 ده‌گن وورمی و ده‌گن شاپور و ماگو
 توالوی سزازه‌ور و دشت بی‌تون
 مهربانو هه‌مو خوشت و آکسو
 دیار بکسو چیرسو نه‌رد هانیسی
 ده‌گن وان و ده‌گن ماردین و زاخو
 ده‌بی آزاد نه‌وای کورده واری
 و ده‌گو سابلایغ وک بوکان وادی
 مه‌ترسه هوربلی نه‌شعاری مادی
 هه‌تا هه‌ی هینی بی‌پاکی حق‌گو
 یاشان آنگای حسن دوردی دواي تشکر له‌خضار
 ووتاریکی دوزی راجع به‌کندی ویرایی و
 خویندن و خویندمواری خویندمو .

همجا حضرتی پیشوای کوردستان (قشی‌مجد)
 تشریفی برده سهر منبره که پاش به‌خیر هسانی
 نه‌وای نوته‌ران و آغا‌بان و تشکر له‌خفاکی
 مه‌باد کهدمو و هتانه دا بو خشمه‌تی بی‌راینی
 خویان توشی زجه‌بندی دهرن قهرومی . . . . .
 کورد دوو مه‌دسه‌بو

وهر گرتهموی آرادوی هه‌ول دده له‌جسته‌گی
 بین‌المللی رابردو کوردیان بشر لغت کرد
 به‌شیک به‌عراق به‌شیک به‌سوریه و به‌شیک به
 روسیه و به‌شیک زوریشیان بو تور که بو ایران هیشه‌مو
 کوردستان بو تور که بو ایران هیشه‌مو

جایی پیشوامشای حزبی هینا بشومو : که
 ایستا چه‌ند حزب له کوردستانا بنیاد تراوه و بو
 آزادی کوردان هه‌ولیان داوه و نه‌مانش له‌م
 پیتاوه دا چه‌نده‌ده‌زار قوربانان دا له دیار به‌کر
 دووسه‌ده‌هزار کوردی به‌تالوشکیان کوشت
 و نه‌م ماله له کوردستان دادهموی بو تالوشتی
 ارتش شهشاهی له‌شیریوری ۱۳۲۰ بیلایو .

به‌یلایو بو نه‌روی دوه‌ره آگهی
 بو یلایو ارتشی شه‌نشاهی

لایوان و که‌نجاتی مه‌باد ده‌سان کرد به‌کار و مه‌رامی
 مقصدین تقیب کرد له‌ین هه‌شکه‌وتان له‌شویان
 و خاتونان به‌دزی خردمه‌بو و نه‌ضالیینان به‌خارج دا
 تالکی خویان له‌ته‌وای کوردستان دا کرده‌مو
 و هه‌مو کوردی بیکان بو کار آماده کرد و خوتیان
 به‌هیز کرد تا بوچه‌نمه‌له‌مو به‌مه‌رامی دیو کر له
 تان به‌دنیا که‌باندو تقاضای خودمختاریان له‌جدردی
 ده‌ولتی ایراندا کرد به‌لا ده‌ولتی ایران به
 جینوو هه‌رمشو به‌تالک و توب فرو که ولامی
 شامو له‌شمانا قهرومی : دزای نه‌وروی دنیای
 تنازعی قیامه‌هر نه‌هویه‌ک دهبوی بوخونی
 سه‌ریست بی . نه‌ی نه‌هومی کورد : که‌گر
 کوردستان بی‌هوی له‌روزی پیداو بینه‌دا چه‌ند
 هزار لاو و گنج مسلح‌بکاو بو دفاع له‌نیشانی
 خوش‌ویست آمادبکرن آبا کورده و استعداده‌ی
 هه‌به که کورو خوش‌ویستی خوری بو مه‌پدای کار
 زار بیری له‌م عانه‌دا نوته‌رانی کوردستان به‌ک
 ده‌نگ خانه جواب :

۱ - آغای محمد تاندواراده فرمانده‌ی بولی
 کوردستان وونی : همن عه‌ده‌دارم که هه‌مو لوانی
 مه‌باد بو گرابازی و دفاع له‌نیشمان وک هه‌بیشه
 حاسرو آمادین .
 ۲ - آغای محمد عه‌ده‌دار خردموی لایوان

کوردان از بدو تاریخ تا سال ۱۹۲۰

ترجمه : سید محمد حیدری
 مقداره‌ی همی از محصولات زراعتی کوردستان به‌خارج صادر میشود
 مانند : موز ، کشمش ، عمل ، گزنکین ، خوشکیار ، موم ،
 پشیر ، دوشاب ، ماهی ، و انواع خوب ازبشو بوستو زیت و
 تخم‌کنان و گرم‌ارشم و انواع حریر خام .

کانه‌های کوردستان

در کوردستان کانه‌های بسیاری بشرح‌تذیر موجود است :
 ۱- ذر « ارغنی » کان‌س که شهرت خاصی دارد .
 ۲- ذر « قصبه » یا « کان‌س مخلوط به قهره .
 ۳- ذر سیوان و جزیره این‌عمر کانه‌های ذغال‌سنگ .
 ۴- ذر عینی از نقاط داریکر کانه‌های طلا و قهره .
 ۵- ذر شهرستان سعرد آب‌های معدنی که در زمستان گرم و در تابستان
 سرد میباشند همچنان در کنار رود به‌تان جویا و چشمه‌های قط
 موجود است .

- ۶- ذر معدن (جایشیت در سرد) معادن آهن . قلع . ذغال‌سنگ .
- ۷- ذر شهر نیروخ معدن طلا .
- ۸- ذر اطراف وان کانه‌های برای ذغال‌سنگ قلع . مس . فصدیر .
- « ماده‌ایست که جایی‌از آن ساخته‌میشود قطه کج . قیر . سمن .
- ۹- در وادی زاب آب‌های معدنی کالربونی .
- ۱۰- ذر کیفی کان آهن .
- ۱۱- در کسکیم کان آهن و بولاد .
- ۱۲- ذر دژس کانه‌های قلع و غیر آن .
- ۱۳- ذر ارزنجان و بلیتلی کانه‌های کج .
- ۱۴- ذر نزدیک ارزنجان و کوه آگری چشمه‌های متعددی برای
 حسانی‌های معدنی .
- ۱۵- ذر کر کیان کان‌س در ولایت خرپوط .
- ۱۶- ذر جیشکر کل ذغال سنگ .
- ۱۷- ذر سنجق بی‌چشمه‌های متعددی از آب‌های معدنی کوناگون . . .
 . . . الخ .

صنایع کوردستان
 کوردان در فرا گرفتن صنایع دارایی سابقه و حقوق سرشار وان

خوبان توشی زحمتی مدین هرموی : ۰۰۰۰
 کورد دوو معدسا به سو
 زور گرت تومی آزادی هولو ددها له جه تنگی
 بین المللی دایر دودا کوردیان بتر لت لمت کرد
 به شیک به عراقو به شیک به سوریه و به شیک به
 روسیه و به شیک زوریشیان بو تور کبه و ایران هیشه و و
 تم کارانه هستی به برستی کوردانی به کورتانده و
 کوردانی تر کبه و ایران و سوریه زور له هیشه
 بو آزادی ههستانان دوزمه کاتیش هدسان کرده به
 کورد کوشتن هه گهر کوردانی پلدر خانی برشو
 پلاو کران بابانه کان و اردلانسه کان و اردی
 معبدانی کارزاری آزادی کوردان بون . شیخ
 عبداللله ، شیخ سعید ، سمالیل آغا کوردانی
 تور کبه و آزارات قیامان کرده و به نهدده زار
 لهم قیامانده له ناز چون و نتیجه همدس نه هات و هم
 راده ، درانه گشتیان له سر آزادی مردن له سجا

زاد بیری لهم عانده نوبه رانی کوردستان به
 دنگ هاته جواب :
 ۱ - آغای محمد نانواراده فرماندهی بولی
 کوردستان وونی : همن عهددهام که هه مولاوانی
 مهلباد بو گرانباری و دفاع له نیشمان وک جه به
 حاضر و آلمانین .
 ۲ - آغای حبی جهری و عالی خسروی له لاین
 موسیبنی حزبی دیو و کرات و لوانی کوردستان
 کورتان هه مه لاین موسیبنی حزبی دیو کرات
 و درستی لوانی کوردستانه که هه شتا خوینی
 خوبان نه زرتوه هولو ددهن که هه مو حاضرین
 له ری نیشمانا بعین .
 ۳ - طاهرخان کوری سمالیل آغا و عمر خان که
 هه سانه پوسه برستی کار ده کا و تویسان :
 ایبه حاضرین وک باوگ و بیری خوبان هه سو-
 ماوه له لایره ۴

۱۴- در ترکیه ابرو بان و کوما گری چشمای شندی برای
 حمامی معنی .
 ۱۵- در مرگ کبان کان من . در ولایت خربوط .
 ۱۶- در چشمک کان ذغال سنگ .
 ۱۷- در چشمه چشمای شندی از آبهای معنی کونا گون ...
 ... الخ .
صنایع کوردستان
 کوردان در فرا کزتن صنایع دنازای سابقه و ذوق سرشار و لار
 اقوام هشتند که در این قسمت امتیاز دارند و میتوانست سنت
 را درین خود همگنی کنند : از جمله در صنعت سجاوه سازی
 برافت دارند و این صنعت در بخش خاوری کوردستان بسیار شرفی
 است . و در میان خاوادهای کورد همگنی است و یکی از
 وسایلی مشعوبت آنها در شهرهای دراز زمان است . و همچنین
 صنعت قماشای پشم و پنبه و حریر که به منسوجات سوریا و
 اروپا بسیار شبیه و از جمله صنایعی است که کوردستان بدان امتیاز
 دارد اینک باره از مصنوعات کوردستان ذکر می گردد :
 پنبه در صفحه ۴

کوردی و کریان (یا رهزادیان - آوریگان

گورده و کریان

له تاریخی شهر یارانی گمنام و آترو پاتین
 مبعس له نویسنده و چه ندر بریه کورتی ساندنی
 ختلی تم مو کر باهی که استامبر که گزی به مهلباد
 نیودبری تومبه که ایبه بزانی میژو نوسه کان به
 کوی مدین خاکی مو کریان و له خینژاد و تیریه کن
 بو تومره یه پنجه که واییره کانی دایردوی کوردی
 مو کریان و میژوی زور له بعزیزان بزانی و
 تیگیکن کله که نگیوه هه خا که ده دست هه
 کوردانده بووه دی له تاریخ (ماد) یادوی و دور
 و زهدانی هه منشی و اشکانیان و ساسانیان به نه
 پیش چلو تا کو که مو کورتیک به سرد میژوی له
 خا که دا آگادارین به کورتی و تانی آغای
 حسن پیرنا تاریخی تاریخ ایران باستان لایره
 ۱۶۸ هه میژو تومره .

۱- بیست و نه دیبر کری ۳ منگور ۳ مامش ۵ گیل باخی ۶ -
 گوزان ۷ که وولگ ۸ پیران ۹ زور ۱۰ جاز و اووه ۱۱ و تله کو
 ۱۲ حسن خالی ۱۳ شقاق ۱۴ ورمه زار ۱۵ سرده دشت ۱۶ -
 سیت ۱۷ باتی ۱۸ هه تنجی ۱۹ باریکه ۲۰ با شوکی
 له شرح دانی وان نه برید و میوزن بو و عشی خوی بهیتی .
(مو کریان به کوی دیه لاین)
 خاکی مو کریان نه برید به هه زده ناحب داند اووه عشایری که له سه
 روم یاسان کرد له هم لاله ماد دایشون هیندیگ له و حاله به بنوی
 نه و تیریه نیدانیشون نه نیودبری
 ۱- معالی شازده ۲- داشکستان ۳- بهی ۴- معوشار ۵- احتاجی ۶
 تیکان ۷- به وولگ ۸- لاجان ۹- منگور ۱۰- پیران ۱۱- انشویه
 زورزا ۱۲- سندوس ۱۳- ترجان ۱۴- سرده دشت ۱۵- یانه ۱۶- میاندو
 ۱۷- اپیل نیومر ۱۸- ساین نه لایه .
 ماه له لایه تومره ۴

گوردستان

ماوهی لایره ۴ کوردی می کریان

مو کریان نوروجهشت شاری همه به ۱ ماهاد ۳ ساردشت ۳ مینادوا ۴ نهغه = ۶ شو ۶ بوکان ۷ مین نه لا ۸ بانه .
خاکی مو کریانی نورو که چوردشتی زور گوردی همه به که هره که نوردشتانه به نوجو بدنه نو .

۱ دهشتی شاری ویران ۲ دهشتی لاجان ۳ دهشتی سندوس ۴ دهشتی مینادوا و نورو ویران .

۱ دهشتی شاری ویران له لاین با کوری مهاباد و جهنوی گولی ورمی .

۲ دهشتی لاجان به دهشتی مادنر ولای نوری بی نوی به کوه لاجان ریاده شتی ویران نیوده بری .

۴ دهشتی نردواو به نامت و نالو به حاجی حسن نیوده بری و به گزه لاین لای شمالی غربی و به کله بی زخان لای جنوبی شرقی نورد هیرت شرقی مینادوا و نیوانی جومی جهنوت و جومی نه نه هو به دهشتی گلبش و گولی ورمی و شمالی مینادوا و دهشتی مه لنگندی با هم پیش شمالی مینادوا و به خاکی (مقدم) و جنوبی خاکی (دهدهم) ده تاسرا .

آسمان داری

له سه قهراری کومیه مهر گهزی به تو اوای کوردستان راده گه بندریت مهر مالیکی گه له خار چه (خارج گوردستان) وارده بی به جور یکی گه کومیه بی م ز گزی معلومی کرده اداره گورگ گوردستان حنوقی دولتی له دهشتینی و مهر مالیکی خار چه اگر له لای بازر گاتان موجوده بیوسته به قهروریت به اداره گورگ خه بدنه له نکه له کاتیکدا نه .

بته صفحه ۳

گوردان از بدو تاریخ

برده ، جوراب ، روئنه ، چینه متجر ، کمر بند ، شیل ، عبا ، غزل ، قماشای شنه ، انواع سجاده فرش ، کلبه ، بهانیات ، که به بوست بزه مشاهرت دارند ، قماشای حریر و شیشه ، قماشای مطرزه ، قفله و انگ حمام .

علاوه بر این صنعت پوست و انواع دباغی دروناهی کوردستان معمول است همچنین صنعت اسلحه سازی و دستکاری مشکای ششبر ، خنجر ، طباچه باصن شرق نفیم ، و حاتمکاری سنبها و بیله های شیرینیت خوری و سیگاری و کله های مربوط به عاج ، آبنوس ، کهر باغز دوسیمه بسیار دیراست .

صنایع مزاجی و نجاری در کوردستان بسیار قدیم است همچنین در بعضی نواحی زنگری بسخته و کار گاهای دیگری موجود است ، در مار دین یک نوع مایون ناندر ا وجود هست که از روغن فندق بعمل می آید .

۱۰ قفله انکور دبه ذکر به بلج .

به هه مو که بی راده گه زمین

چندی له پیش لور زمانه می کوردستانا به هووس و راه بانزرا که هر کس کتیبی کتیبخانه نه بیسی زا ده اگر هنگی له لایه به ادارتی روز زمانه می کوردستان تسلیم کاور سید و مهر گری به لایه چتیمسی و لایکی به دایانه و نتیجیکمان و غیر نه کهوت بیوسته آغا یان بزانی که دماه زماندن کتیبخانه له ادارتی روز زمانه می کوردستان حسب الامر می پیشوا می معظم حتی به و مرگرتندی نهو کتیبانه می نیو بر برای سروروش حتی ده وارو چاده کین هر کس کتیبی کتیبخانه می عیب زاده و فرهنگ له لایه لوری تسلیم به ادارتی روز زمانه می کوردستان بکا ورسندی و کوردستان

ماوهی لایره ۴

میتینگ له . .

مالدن لوری کوردستاندا به بخت گه من ۴ - شیخ جلال در بند پیوانه ووتی : نهی آغا یان سمت زور بو کوردستان بیوسته ۱ - بول ۲ - بول ۳ - بول و دبی لهی شت دمس هه لگ بی و نه کو کدستان لی هه لگرتوو : ۱ - تمماع ۲ - خوشخوری

۳ - خورشوی هه وازور کس له سران و نوبته رانی کوردانی جلالی میلانی . شیک هه کی . دیو کری . مانع . منگور . و نه واری . نوبته رانی کوردستان هه لگ و شتر افولی فدا کار یان داوقولی خو یان به سویند قائم کرس .

هه وواجتانی پیشوا له بابت و صولی مانا تیه وینا تیکی هه مو دسان شیخ جلال در بند هه ساتووئی : نه من سرده زار تمعن درانی هه به بیجگه له که جوت گاو به کست بی خه هه بوئدی خریده کم کی نوردن نه صوبلی و مرگری و له لاین صوبی شوه دهنگی اطاعت اطاعت بلندنه بو . دسان جهنای پیشوا له خصوصی برایتی و بزبان کوردی خوندن و کهمسی زانست و که مال هه ریمایشانی اده میاد و گفتانی خوبی به . بی به بزبانکی ابده نو و له تو نه نه وانگی که بو آزادی نه نه وانگی لی قوموا ههول دهمدن دوا بیسی هه نینسا جنای حاجی باباشیخ له کاتیکدا دلی بر له احسا - ساتم خوری نیشتمان پرستی بو هه موی : بیوسته ایتمه بو مسالی خو مان خه رج بکه کین و گیانی رابروه کانی خو مان و هشدای آزادی کوردستان شاده کین له هه رشتنی سرور گریان خاته گرویی و فرمایشی خوی خاتمه پیدا آغای صدیقی خیدری له لاین فرمندی کوردستانه بو به عرضی گه یاند و گله بی نه لولانه کرد که کامرو واردی صنی نظامی نهون . جنابی حاجی باباشیخ هه موی : نه من کوریکم هه به که به نلو ادب و زانست پروردنه - سر درود و راز اندومه نه نو . نو امرم کورده منعی نظماندا حاضر و آماده می دفاع له کوردستان بیت له ماندا : ۵ دقیقه بلافاصل چه به لانی در و هوریا

کمیته‌ی مرکزی کمیته‌ی مهر که در تهران به‌عنوان «کمیته‌ی مرکزی» نامیده می‌شود، در تهران راه گم‌بندیت مهر مالیکی که‌له‌شار چه (خارج گوردستان) واردده‌بی به‌جوړکی که کمیته‌ی مرکزی معلومی کرده‌اداره گمرگ گوردستان حقوقی دولتی لی ده‌تیشی و مهر مالیکی خارجه اگر له‌لای بازرگانان موجوده پیوسته به‌فوقیت به‌اداره گمرگ خریدنن چونکو له کاتبکدا نه.

گرمالی خارجه بدون موری گمرگی به‌بندری مطابق مترات گمرگی گوردستان مجازات ده کری.

کمیته‌ی مرکزی حزب دیموکرات گوردستان

په بیروزه - لومړی حاجی حسن

اداره محترمی روزنامه‌ی گوردستان

نم‌به نویزگی له‌لای برابری شامله‌ودر کوتی نه‌واستیره گه‌شه که‌سه‌بی به‌ختمویری سر کون مه‌پوشوئی‌توبکی نه‌تومی کوردی بیروزی رونالگ کورپوه نومه‌تیشگی وی وارپش وناز پوه که‌لوانی جهور ویرانی عاقلو به‌تیشیری له‌عموم موج‌توقری کی گوردستانی مه‌زن لومړی غفلت وپه‌پوشی راپرانه‌وهوه تیریک عرض ولهمدرو کارگرانی نه‌روژنامه غیزرو خوش‌هوسنه بخلیکی عبادو له‌دلیکی خوش‌سویاسان لیده که‌بن به‌وجاره بار‌کای خوداومندی هم‌روژنوا رجاده کم .

یارب نم‌نه دودبه ده کم لپم‌قبول پکی

چو دی کری وقابل بونی کورده‌قبول‌تگی

په‌گویری چاری دوژنمان وسفنی نیشنان

نه‌په‌توب‌وايه کورمه به‌مالری تړول‌تگی

زی به‌زیانکی نه‌بد پيشوای‌محبوب دل‌باکی گوردستان هره‌سره

پورزی آلمقدس وس‌رمنگی گوردستان هر کیف خوشو

روژنشان دنابشوانی گوردستانی مه‌زن حسن میرختری

(تصحيح)

۱ - ژماره ۲۱ لاپره ۲ ستونی ۲ دیری ۳ - ۸ غلطوبه راسته‌کې آوایه : سه‌به‌ستی کورد که‌له‌زبرک‌شارچاچونامو‌وړای نه‌وروزمن نامزکینی په‌ربن که‌ه‌رورزی آزادی کورده .

دووم : گیتی‌بزانې که‌گورد حبشه له‌پیناوی آزاداندا نرخلیک یو گیان خوینی خپل‌نویم .

سی‌م : بژانین هزاران په‌کی نه‌م‌وکرانه که‌ورپه بزیرن .

وله‌م‌عبارته‌ی زروش له‌فلم‌کو‌تووم (ایبه که‌انځورلی‌گورگی گم‌باندنی ده‌تنگو‌آوانی کورد به‌گیتی‌شانازی ژبانمانه . به‌دلیکی خاوی‌پورله غیثتی‌نیشنان . له‌سورای شوه روزدا ۱۶ ساعت‌له‌چاپخانه مشغولی‌نچامی وظیفه‌بن وسی نه‌وم‌یک‌دوره ماندوتی . له‌ش‌خونماندا احسان بیکنی : په‌دندیا دلشادو سه‌روپیندن که‌خوا موقتی کردوبن . وظیفه‌بیکې وجدانی خونمان انجام‌ده‌دوبن . وه‌آخره‌سه‌ای الخ .

۲ - ژماره ۲۰ لاپره ۳ ستونی ۳ دیری ۱۰ - طومون‌بای له‌نصالی کتبه‌که‌ده‌به‌سورس‌سراوه وایه‌ش‌له‌نجم‌ده‌ودې نه‌و سه‌وه‌کوتوبندن باشای کولینوه دپاریدا که‌صحبه‌که‌ی (لاس‌واله‌وری) .

راپرزودگانې خومان وشه‌ادی آزادی گوردستان شادبه‌کین له‌به‌بندتی سرور گریبان‌خانه‌گرویی وفرمایشی خوی‌خانمه پیدا آغای‌مدتی‌خندیری له‌لاین فرماتی گوردستانوه به‌عرض‌گم‌باند وگله‌بی‌له‌ولونه‌کردکه‌تارم واری مدتی‌نظامی نه‌بون . جنای‌حاجی باباشیخ له‌موری : نم‌نه کوریکم هیه که‌به‌خلو ادب و زانست پرورده . گوردوه وراژاندمه‌توم . نه‌وا لبرکردن‌سیمی نطلباندا حاضر و آمادې دفاع له‌گوردستانیت له‌معاندا ه دقیقه بلافاصل چه‌پهلای‌درا‌وه‌سوریا کیشرا و آغای لاس‌آغای ایلخانی زاده . چوم‌ره منیر دایر به‌م‌له‌کردنو تطبیق کرنی له‌ول ده‌گل عمل‌نظفکی‌چاکی گم‌رد نه‌م‌چا زیرو به‌گ پاش‌قولی فداکاری به‌پیشوای گوردستان ووتی : ای‌م‌میلته‌ی شکوه‌هر‌کې آمادمن به‌عمل نه‌به‌نه‌تور و نه‌وای دارانی‌خومان له‌ری‌نیشمانی

خوت‌هوسندا به‌خت بیکه‌ی وخومان و کورمان و تا آخر نه‌فلس له‌گوردستان دفاع ده‌گه‌بن وحضرتی‌پیشوای گوردستانیش تشکرانی لازمی له‌ته‌وای گورد به‌تا‌په‌بونی گوردانی‌شکوه‌جلالی و میلانی وهمو‌گوردانی بناری‌ادارات کردی ونویندیری کوردانی ورومی گم‌بانداریکی شدی پیوست بسوزم‌هیناب‌و نظفکی‌چاکی‌کردن وپیشوای خوش‌هوسند زور‌تشکر و تقدیرلی کرد .

کاکارحاجانی هلفته‌به‌وحسین آغای‌بدالله‌آغا ووتیان ایسه‌هر ایستا په‌کی کوریت په‌سوروانی گوردستان ده‌دوبن . ایستاب‌خومان‌بی‌که‌نه‌فوق‌رانی یاله‌میدانی کارزاردا بمرن وجدانه‌بی‌شوه‌سویاسی کردن آغای‌محمدخانی‌فیش‌انه‌بگی ووتی : نم‌نه نه‌وه سه‌گوردم‌که‌له‌ری‌نیشمان‌دایمرن وخوشم لپس‌به‌پوزاری ده‌برده‌کم وله‌میدانی کارزاردا حاضرده‌بم . ساتی ۱ پاش‌نومرو چه‌نه‌ل‌نسبو شروع‌وه‌واو چه‌له‌بزرگان‌فوتاریو . دنسان‌میتینگ له‌ساتی ۴ پاش‌نومرو له‌بم‌گه‌وتی داسه‌م‌زروم و نه‌فوش به‌چین‌نظفکی‌له‌لاین‌برایانی خوش‌هوسند و له‌ش‌مخوس خویندن . لیداکاری . په‌کوتی بی‌ری‌چند . ری‌وشوینی چانگ‌له‌ساتی ۶ دوایی‌هات .